

2017

BIOLOGISKE VEJKORT

Østmøn 2015

Biologiske vejkort på Østmøn 2015

Rapport udarbejdet for Vordingborg Kommune, Land og Miljø, maj 2016.
Feltarbejde, fotos og afrapportering: Eigil Plöger
Opsætning og korrektur: UDE I/S
Fotos © AGLAJA

AGLAJA
v. Eigil Plöger
Damvej 16, Endeslev
4652 Hårlev
www.aglaja.dk

Forsidefoto: Artsrig kalkoverdrevsskrænt langs Busenevej nedenfor Høvblege.

INDHOLD

- Formål
- Sammenfatning
- Metodebeskrivelse
 - Undersøgelsesområdet
 - Feltarbejde
- Resultater
 - Vegetation og floristisk indhold
 - Botanisk værdi
 - Floristisk indhold
 - § 3-natur
 - Habitatnatur
 - Faunaregistreringer
 - Levested for dagaktive sommerfugle
 - Levested for Markfirben
 - Vejkantselementer
- Diskussion
 - Status
 - Trusler
 - Landbrugsdrift
 - Privat slåning
 - Vejkantsslåning
 - Perspektiv og driftsforslag
 - Prioriteret handlingsplan
 - Generelle anbefalinger

- Bilag 1. Feltskema
- Bilag 2. Prioriteret handlingsplan
- Bilag 3. Registreringer og forslag til pleje

- Kortbilag 1a. Botanisk værdi
- Kortbilag 1b. Botanisk værdi
- Kortbilag 2a. Værdi for dagaktive sommerfugle
- Kortbilag 2b. Værdi for dagaktive sommerfugle
- Kortbilag 3a. Værdi for Markfirben
- Kortbilag 3b. Værdi for Markfirben

Formål

Vejkanterne har stor betydning for både flora og fauna i det åbne land. Især i de dele af Danmark, hvor landbruget dyrkes intensivt og i store enheder, er vejkanterne med grøfter, skrænter og bevoksninger værdifulde biotoper. Vejkanterne fungerer - udover at være yngle-, fouragerings- eller rasteområde for arter - desuden som korridorer for spredning af dyr og planter.

Formålet med nærværende undersøgelse er at undersøge og dokumentere, hvor store naturværdierne er langs de kommunale veje i et udvalgt område på Østmøn. Derudover er formålet at opstille forslag til, hvorledes driften kan tilrettelægges, så vejkanternes biologiske værdi fastholdes og/eller forbedres.

Udover at dokumentere naturværdierne og hvorledes disse kan fastholdes og forbedres, giver undersøgelsen endvidere mulighed for at formidle vejkanternes naturværdier for de mange turister, der til fods og på cykel benytter de østmønske veje.

Sammenfatning

Der er foretaget registrering af naturindholdet på en række vejstrækninger i den sydøstlige del af Møn i Vordingborg Kommune.

Der er undersøgt i alt ca. 170 km vejstrækning inden for undersøgelsesområdet. Heraf er 45 strækninger med i alt 15 km værdifulde for flora og/eller fauna.

To tredjedele af de udvalgte strækninger har middel botanisk værdi, og blot en lille andel har ringere botanisk værdi. Denne fordeling adskiller sig ikke væsentligt fra naturtilstanden på kommunens § 3-overdrev.

Af de udvalgte strækninger rummer 80% habitatnatur i form af 6210-kalkoverdrev i varierende andele. På to strækninger er der registreret forekomst af arter, der indikerer habitatnaturtypen "Kalkrigt sand" (typekode 6120). De typiske karakterarter for kalkoverdrevene er Stor Knopurt, Merian og Hulkravet Kodriver, mens det for kalkrigt sand er Knop-Nellike, Voldtimian og Bidende Stenurt. Udover disse og flere karakteristiske arter for kalkoverdrev er flere fund af den regionalt sjældne Toårig Høgeskæg det floristisk mest interessante.

Vejskrænter, der vender ind mod vejen, og den foran liggende rabat er de hyppigste vejkantselementer, som er udvalgt. Skrænter udgør således 80% af de udvalgte strækninger.

Hovedparten (mere end 80%) af de udvalgte strækninger har middel eller ringe værdi for dagaktive sommerfugle, og resultatet af registreringen har været under forventning; få arter og få individer.

Ud af de 45 strækninger er der foretaget registreringer af dagaktive sommerfugle på 21 strækninger; heraf er mange registreringer alene med Græsrandøje, Engrandøje og en art af bredpande eller kålsommerfugl. Køllesværmere er blot registreret på én vejstrækning.

Blot 20 % af de udvalgte strækninger vurderes som gode eller meget værdifulde for Markfirben. Der blev set Markfirben på 4 vejstrækninger

De væsentligste trusler for naturværdierne langs vejene er eutrofiering fra landbruget, slåning (vedligehold) af vejarealet og privat "plæneslåning" af vejkanterne.

Undersøgelsen har vist at, vejkanterne har væsentlig værdi for dyr og planter; dels som levested, dels som spredningskorridorer i et intensivt dyrket landbrugsland. Det er derfor vigtigt, at der i vedligehold af vejkanterne tages det nødvendige hensyn, således at vejkanternes artsindhold og funktion bevares og gerne forbedres.

Der er udvalgt 9 strækninger på samlet 4½ km, hvor bevaring og fremme af naturværdierne har størst prioritet.

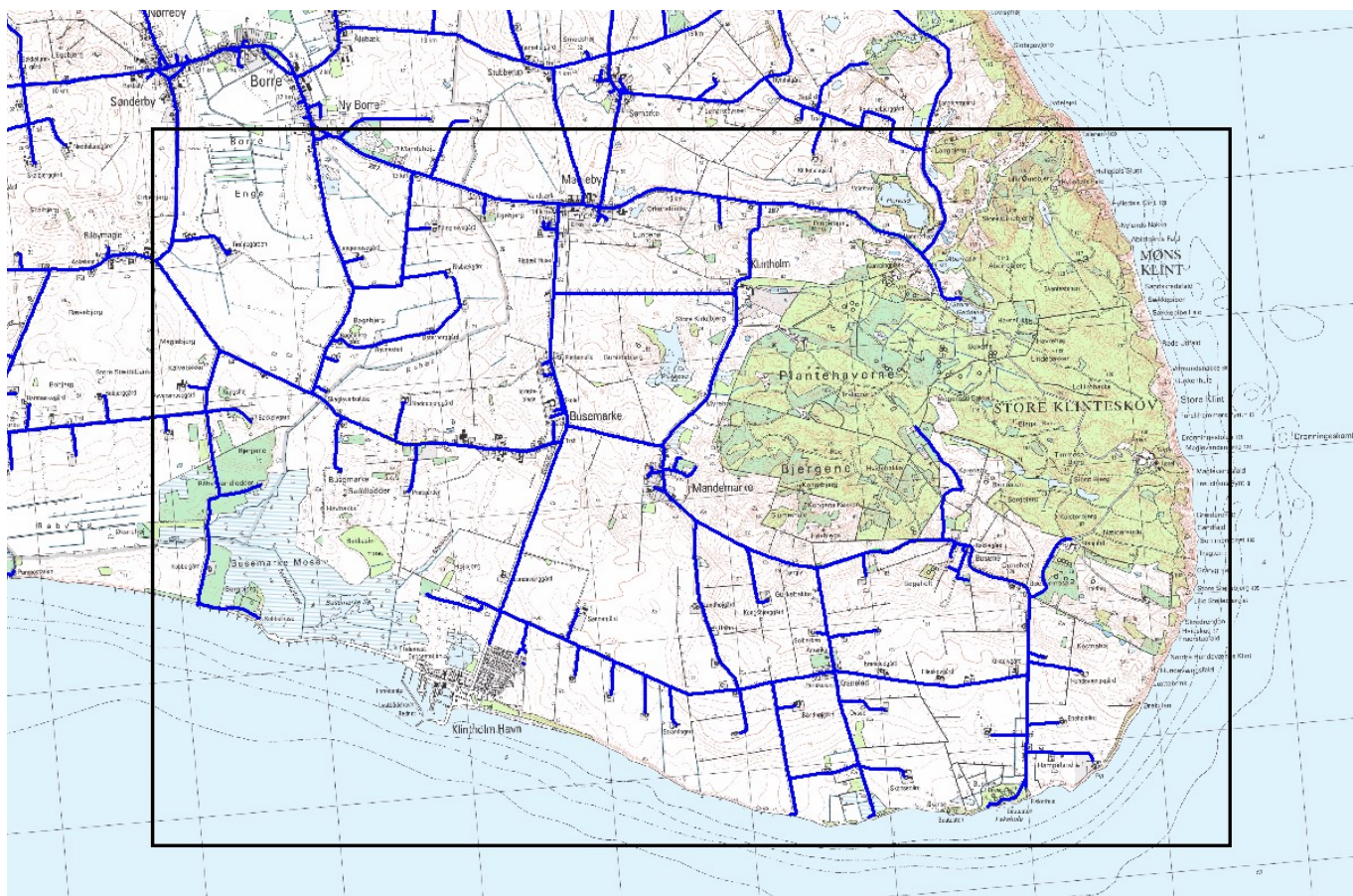
Derudover kan der med baggrund i registreringerne gives generelle anbefalinger til ændret og forbedret drift på ikke blot udvalgte vejstrækninger, men vejene generelt i kommunen. Det drejer sig om at

- tage regulært høslæt i august/september (evt. også i juni) og fjerne materialet
- variere slåhøjden
- bruge fingerklipper eller buskrydder
- undlade at slå alt hvert år
- foretage forsommerslåning i kun ét spor

Metodebeskrivelse

Undersøgelsesområdet

Undersøgelsesområdet omfatter vejene på den sydøstlige del af Møn (se Kort 1), samt Klintevejen fra Stege til Møns Camping og vejen rundt om Stege Nor. Der er undersøgt gennemgående, navngivne veje, men ikke stikveje (indkørsler) ned til gårde og anden bebyggelse.

Kort 1. Undersøgelsesområdet i den sydøstlige del af Møn er afgrænset, og de markerede veje er undersøgt.

Feltarbejde

Inden for undersøgelsesområdet er strækningerne fra sidste uge af juni og hele juli gennemkørt pr. bil. Ved strækninger, der umiddelbart vurderet har set potentielle ud, er der gjort holdt, og strækningerne er gennemgået til fods.

Ved udvælgelsen og vurderingen er der lagt vægt på

- vegetationens floristiske sammensætning
- vegetationens tæthed (frodighed)
- orientering og eksponering af vejelementet

På grundlag af disse tre kriterier er der udvalgt en række vejstrækninger, som er botanisk værdifulde og/eller vurderet værdifulde for dagflyvende insekter eller markfirben.

Der er fravalgt vejstrækninger med eutrof og tæt vegetation af Draphavre, Almindelig Kvik, Almindelig Hundegræs, Stor Nælde, Ager-Tidsel, Rejnfan, Korbær etc. Ligeledes er der fravalgt vejstrækninger, der "ser pæne" ud (med eksempelvis rige mængder af Cikorie, Katost eller Rejnfan). Sidstnævnte vejstrækninger har generelt et meget eutroft og tæt vegetationsdække med begrænset floristisk variation.

De udvalgte strækninger er dokumenteret med 5m-cirkel (eller et tilsvarende areal på 80 m²) og en supplerende artsliste uden for dokumentationsfeltet. Desuden er feltskemaer (Bilag 1) udfyldt. På skemaet registreres oplysninger om vejelementet (rabat, skråning etc.), driften, graden af tilgroning, næringstilstand og drift på tilliggende arealer.

I nogle tilfælde er der anvendt samme dokumentationsfelt for vejstrækninger, der ligger over for hinanden på begge sider af vejen.

Udover de botaniske registreringer er der registreret dagaktive sommerfugle (dvs. dagsommerfugle og andre dagaktive sommerfugle) samt markfirben og øvrige krybdyr.

I registreringen er det noteret, hvilke vejkantselementer, den udvalgte vejstrækning består af. Det kan være

- skrænt (mod eller væk fra vejen)
- grøft (tør eller våd)
- rabat
- forkant

Det er ligeledes noteret, om vegetationen udgøres af

- skov eller krat
- tørt græsland eller kær (eng)
- åbent vegetationsdække eller vegetationsløst

For tilstødende arealer er der noteret, om det er

- agerjord (og afstand til agerjord)
- kulturgræsland
- lysåben natur (§ 3-natur)
- skov/krat
- befæstet/have

Driften er vurderet, og vejstrækningerne er slutteligt værdisat på skalaen 1-5, hvor 1 er højest/bedst for følgende parametre:

- botanisk værdi
- værdi som levested for dagsommerfugle og andre dagaktive insekter samt
- strækningens værdi for og værdi som levested for Markfirben

Resultater

Der er undersøgt i alt ca. 170 km vejstrækning inden for undersøgelsesområdet. Heraf er 45 strækninger med i alt 15 km vurderet floristisk værdifulde og/eller værdifulde for dagflyvende insekter eller Markfirben.

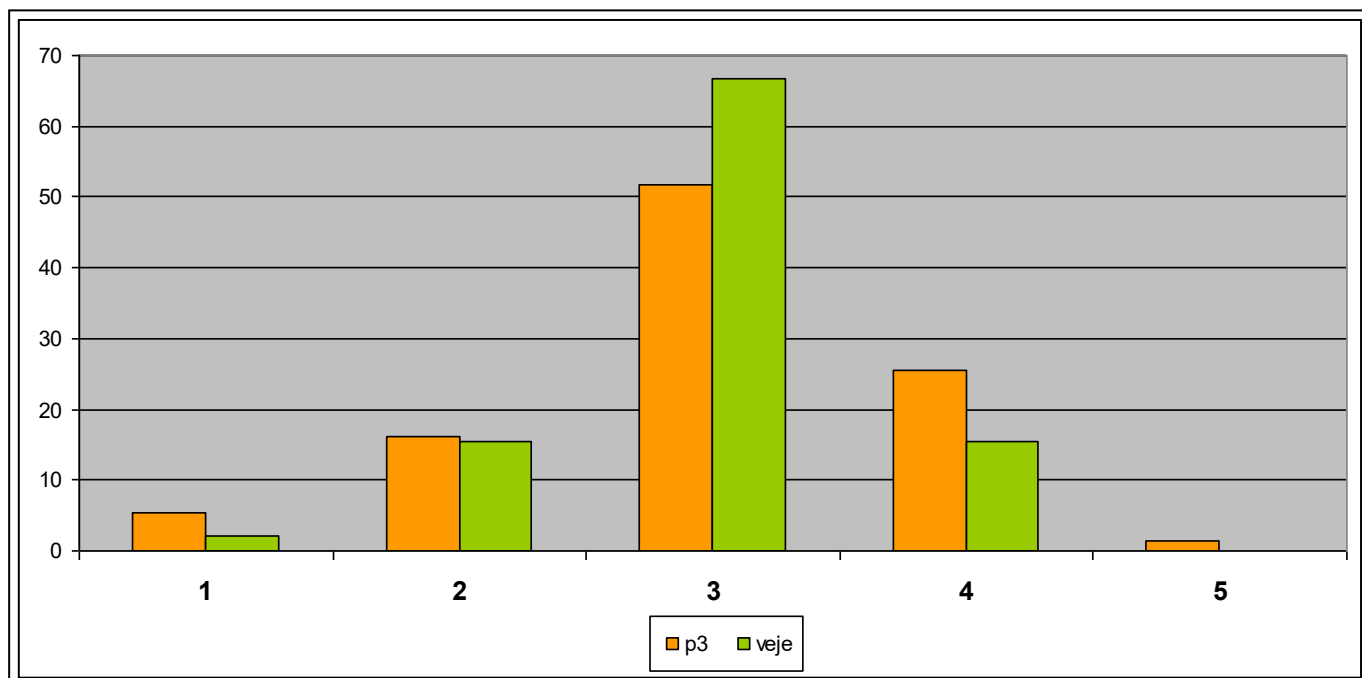
Data fra de 45 strækninger er indtastet i Naturdata.dk og udvalgte data findes i Bilag 3.

For hvert af de tre temaer - botanisk værdi, værdi for dagsommerfugle og insekter samt værdi for Markfirben - er der udarbejdet kort, der viser placering og værdisætning for de enkelte strækninger. Disse kort findes i Kortbilag 1a og b (Botanisk værdi), Kortbilag 2a og b (Dagaktive sommerfugle) og Bilag 3a og b (Markfirben).

Vegetation og floristisk indhold

Botanisk værdi

Fordelingen af den botaniske værdi fremgår af Figur 1 og kan ses for en del af undersøgelsesområdet på Kort 1. To tredjedele af strækningerne har middel botanisk værdi, og blot en lille andel har ringere botanisk værdi. Disse strækninger vil kun i sjældne tilfælde være udvalgt, men derimod "bortvalgt" i gennemgangen.

Figur 1. Den %-vise fordeling af undersøgte vejstrækningers naturværdi og den samlede naturværdi af naturbeskyttede §3-overdrev i kommunen. Skala 1-5 hvor 1 er mest værdifuld.

Den store middelgruppe repræsenterer en type af vejkant, som rummer nogle karakteristiske arter for kalkoverdrev, men som samtidig er påvirket negativt af eutrofiering, slåning eller skygge.

Floristisk indhold

Undersøgelsesområdet ligger i en del af Danmark, der er botanisk velundersøgt, idet her findes en række kendte, botanisk meget værdifulde lokaliteter med offentlig adgang. Ligeledes har kommunen, som en af de første i landet, efter kommunesammenlægningen gennemført en fladedækkende besigtigelse af alle § 3-områder. Kommunens vejstrækninger er derimod ikke undersøgt floristisk før i 2015, og resultaterne er overraskende og spændende.

Mange strækninger er floristisk værdifulde og artsrige, og nogle af de mest interessante gennemgås kort i det følgende:

En af de mest spændende strækninger er på Stengårdsvej (lok. 44), der rummer både kalkrig bund og udvasket, givetvis svagt sur bund. Vejstrækningen ligger desuden mod skov, hvorfra der vandrer arter ud i lyset. Af de 47 arter, der er registreret i 5m-cirklen, skal fremhæves: Hulkravet Kodriver, Fladstrået Rapgræs, Merian, Opret Hejre, Blå Anemone, Sanikel, Almindelig Mælkeurt, Vår-Star, Hjertegræs, Fåre-Svingel Skov-Høgeurt, Smalbladet Høgeurt og Almindelig Gyldenris. Det er arter, der ikke er sjældne på Østmøn, men forekomsten sammen er usædvanlig.

På nogle stejle vejskrænter langs Klintholm Havnevej (lok. 29) rummer de ellers noget eutrofe vejskrænter stedvist små partier med specielle arter som Ager-Kohvede, Knop-Nellike og Stivhåret Kalkkarse. De to førstnævnte arter har begge under fem kendte voksesteder på Møn og vil blive medtaget i kommunens rødliste over planter.

Den kalkpåvirkede vejstrækning, der pryder forsiden, er beliggende nedenfor Høvblege langs Busevej (lok. 33, Foto 4). Den mere end 1 km lange strækning, der er sydvendt, rummer meget værdifuld vegetation, der bortset fra få delstrækninger er habitatnatur. Vegetationen er meget artsrig, og de to udlagte 5 m cirkler rummer mere end 60 forskellige arter. Af de mange karakteristiske arter skal nævnes: Stor Knopurt, Nikkende Limurt, Bredbladet Timian, Due-Scabiose, Hulkravet Kodriver, Stivhåret Borst, Humle-Sneglebælg, Rundbælg, Vår-Star og Opret Hejre. Desuden ses en mængde gode kalkindikatorer som Skov-Gøgeurt, Hjertegræs, Blågrøn Star, Vild Hør, Merian mm.

Her vokser også kurveblomsten Toårig Høgeskæg, der har en udpræget østlig-sydøstlig udbredelse i Danmark. De bedste strækninger rummer en værdifuld vegetation, der når samme artsindhold som de tilliggende Mandemarke Bakker og Høvblege.

En anden værdifuld skrænt ligger ved Busene, lok. 41. Her findes en stejl, sydvendt vejskrænt, der desværre er under kraftig tilgroning med Sæbeurt og Slåen. Skrænten er meget tør og er voksested for den nationalt rødlistede Enblomstret Fladbælg (sårbar (VU) i Danmark), Stivhåret Kalkkarse, Mark-Bynke, Bakke-Svingel og Almindelig Sand-Løg. Enblomstret Fladbælg vokser i kommunen yderligere blot på det nærliggende overdrev ved Hundevængsgård.

Mindre vejskrænter kan også rumme store værdier, når blot jordbunden er naturligt næringsfattig. Et eksempel herpå er ud for Borre Grusgrav, lok. 15 (Foto 3), hvor en lav vejskrænt rummer meget rig og værdifuld overdrevsvegetation på kalkholdig og gruset/sandet bund. Her ses den sjældne Knop-Nellike i en meget lille bestand, samt arter som Voldtimian, Bidende Stenurt og Bakke-Svingel, der alle vokser på kalkholdigt sand og sammen med Knop-Nellike indikerer habitatnaturtypen "Overdrev på kalkrigt sand", 6120. Skrænten er i øvrigt rig på typiske kalkoverdrevsarter og rummer mere end 60 arter.

§ 3-natur

Langt hovedparten af de udvalgte vejstrækninger rummer en vegetation, der opfylder kriterierne for at være omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 som overdrev. I de tilfælde, hvor arealet af strækninger i sig selv er > 2500 m², eller strækningerne er biologisk sammenhængende med § 3-overdrev, kan vejstrækningerne omfattes af Naturbeskyttelseslovens § 3.

§ 3-overdrev i kommunen er feltbesigtiget i 2008-2010, og fordelingen af naturtilstanden på § 3-overdrevene ses ligeledes på Figur 1. Middelgruppen, værdisat til 3, udgør fortsat den største gruppe, men spredningen på naturtilstanden er større end på den botaniske værdisætning af vejstrækningerne.

Habitatnatur

Begrebet "habitatnatur" kan betragtes som en nuanceret opdeling af de beskyttede naturtyper. Eksempelvis vil hovedparten af de beskyttede overdrev kunne kategoriseres som "kalkoverdrev" med typekode 6210 eller "surt overdrev" med typekode 6230.

Plantesammensætningen og jordbunden er forskellig for disse typer af overdrev.

Habitatnaturtyperne bruges i Natura 2000-sammenhæng, hvor de udgør udpegningsgrundlaget (eller begrundelsen) for udpegningen af Habitatområder. De forskellige typer af habitatnatur er særegen og beskyttelseskrævende på europæisk plan.

Af de udvalgte strækninger rummer 36 (80%) habitatnatur i en andel fra 5% til 90%. På halvdelen af disse strækninger er andelen af habitatnatur 40% eller mere. Den forekommende habitatnatur er kalkoverdrev (typekode 6210), hvilket ikke er overraskende, da jordbunden generelt er fed, leret eller decideret kalkholdig. På to strækninger er der registreret forekomst af arter, der indikerer habitatnaturtypen "Kalkrigt sand" (typekode 6120). Men den høje andel af vejstrækninger med forekomst af habitatnaturoverdrev er usædvanlig i Østdanmark.

De typiske karakterarter for kalkoverdrevene er Stor Knopurt, Merian og Hulkravet Kodriver, men overdrev uden disse arter og med fx forekomst af Merian, Knold-Ranunkel, Hvid Okseøje og Blågrøn Star er 6210-kalkoverdrev.

Karakterarter for "Overdrev på kalkrigt sand" er Knop-Nellike, Voldtimian og Bidende Stenurt.

Kort 1. Botanisk værdi på de udvalgte strækninger på Østmøn.

Faunaregistreringer

Vejkanterne bruges generelt af dyrene i agerlandet. For dyr, der fouragerer langs vejene, kan de udgøre skjul, når trafikanten passerer. For andre dyr som fx. små pattedyr, jordrugende fugle og insekter udgør vejkanterne dyrenes levested, hvor de yngler og til dels også fouragerer. Varme, sydvendte vejskrænter, gerne med åbent vegetationsdække, eller vejkanter i læ er værdifulde for flere grupper af insekter.

Levested for dagaktive sommerfugle

De udvalgte strækninger er alle vurderet i forhold til deres værdi for dagsommerfugle og dagaktive sommerfugle i øvrigt.

Kendetegnende for en god sommerfuglelokalitet er læ, varme og fourageringsplanter. Hvis en art skal kunne yngle på en vejstrækning, kræver det i et i øvrigt intensivt dyrket landbrugsområde, at der tillige er foderplanter til stede.

I Tabel 1 er vist de registrerede arter, og på Figur 2 er vist fordelingen af vejstrækninger i forhold til deres værdi for insekterne.

Hovedparten af de udvalgte strækninger har middel eller ringe værdi for dagaktive sommerfugle (Figur 2), og resultatet af registreringen har været meget ringe; få arter og få individer. Vejret har stor betydning for registrering af insekter, men på alle registreringsdage har vejret kunne karakteriseres som velegnet, dvs. varmt og solrigt.

Ud af de 45 strækninger er der foretaget registreringer på 21 strækninger. Heraf er mange registreringer alene med Græsrandøje, Engrandøje og en art af bredpande eller kålsommerfugl. I vurderingen af vejstrækningerne er mere end 80% bedømt som værende middel eller ringe levested for dagaktive sommerfugle.

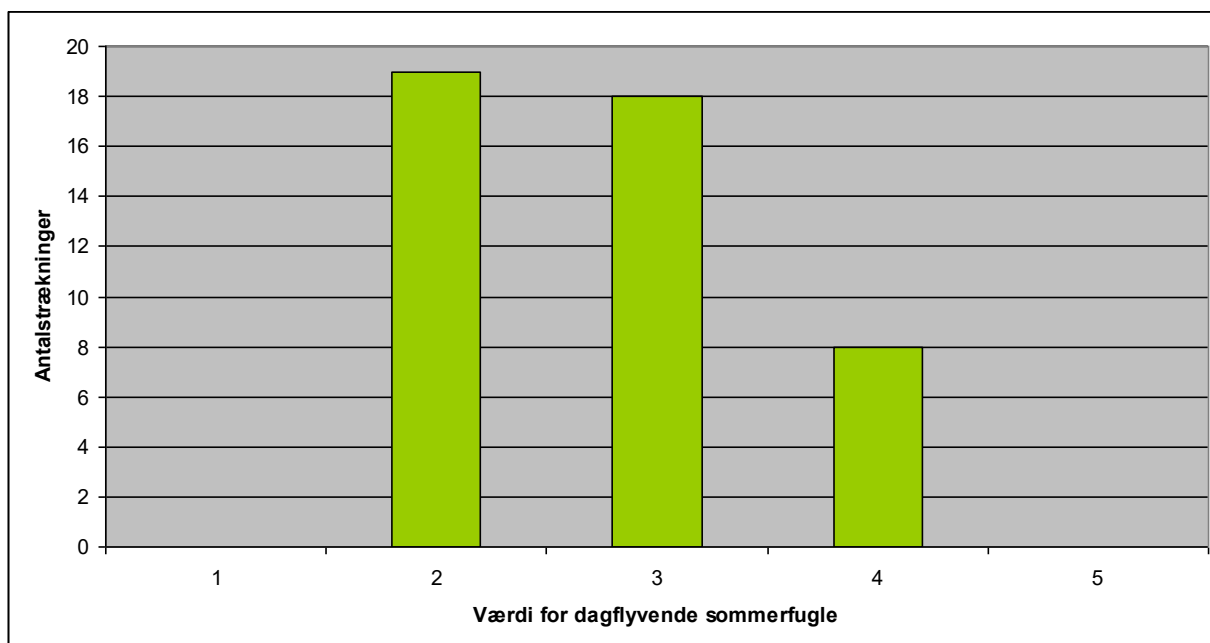
Der er registreret Seksplettet Køllesværmer (Foto 1) på blot én lokalitet.

Foto 1. Stor Knopurt er en af de almindeligste kalkoverdrevsarter langs vejene på Møn. Den er tillige en af de vigtigste fourageringsplanter for dagsommerfugle og køllesværmere, her Seksplettet Køllesværmer. Arten er rødlistet i Danmark som næsten truet (NT).

Blåfugl, Almindelig	Ildfugl, Lille	Randøje, Eng-	Sekspletet Køllesværmer
Blåfugl, Skov-	Kålsommerfugl, Grønåret	Randøje, Græs-	Sortåret Måler
Bredpande, Stor	Kålsommerfugl, Lille	Randøje, Okkergul	
Bredpande, Streg-	Kålsommerfugl, Stor	Randøje, Skov-	
Dagpåfugleøje	Nældesommerfugl	Takvinge, Nældens	

Tabel 1. Registrerede dagaktive sommerfugle. Kolonnen til højre angiver dagaktive "natsommerfugle".

Figur 2. Vejstrækninger fordelt på deres værdi for dagflyvende sommerfugle 1-5, 1 er mest værdifulde.

Levested for Markfirben

Markfirben, der er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, er udbredt på Møn, især langs kysterne.

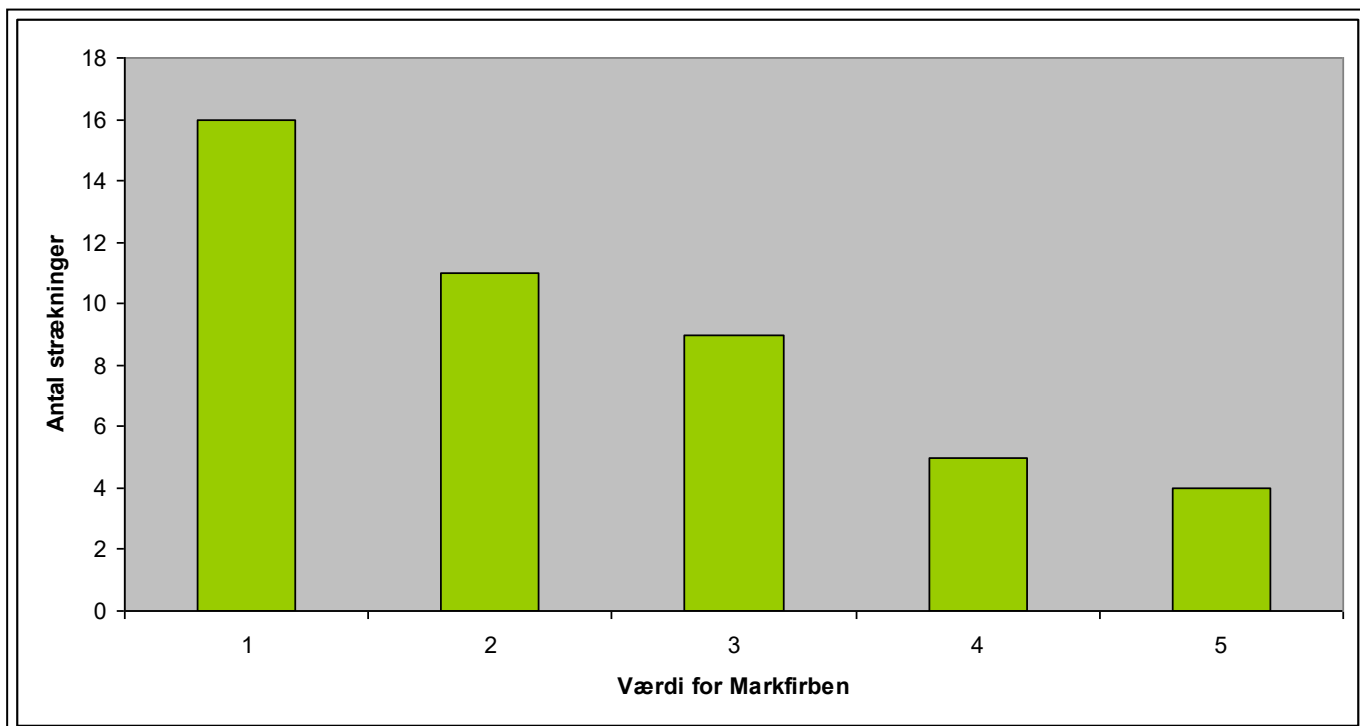
Enkelte af levestederne udgøres af vejskrænter, hvor arten nogle gange på selv korte og smalle vejskrænter kan opretholde en bestand.

Firbenets krav til levestedet er, at det er varmt (syd- eller vestvendt), at der er partier med højt og lavt vegetationsdække og gerne spredt stående buske, og at der er partier med tynd vegetationsdække eller bart substrat, der skal være let; dvs. med et væsentligt indhold af groft sand eller grus.

På Figur 3, der viser vurderingen af vejstrækningerne som aktuelt/potentielt levested for Markfirben, ses, at blot 20% er vurderes som gode eller meget værdifulde for arten. Der blev set Markfirben på fire vejstrækninger (9, 12, 15 og 23).

Foto 2. Markfirben er fremme i perioden april/ maj til august/ september. Nogle gange kan ungerne træffes helt ind i oktober. På fotos ses en solbadende han i yngledragt i starten af maj.

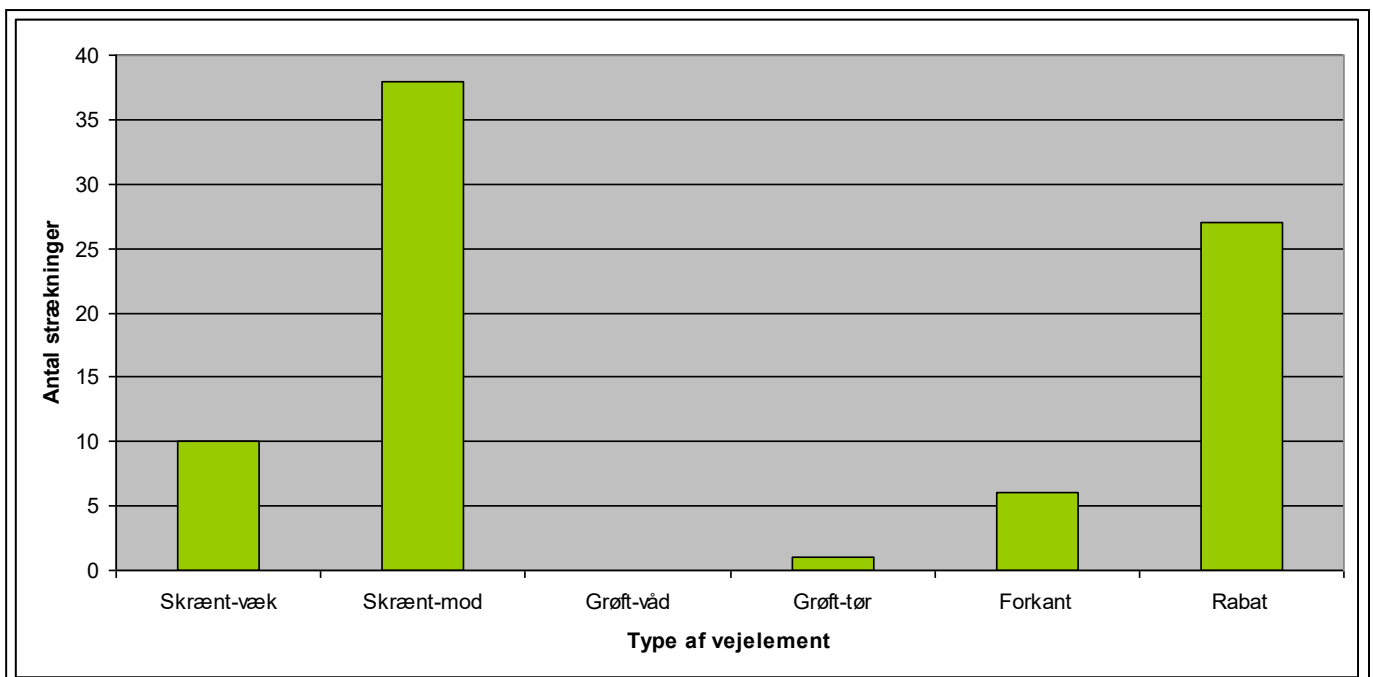
Figur 3. Vejstrækninger fordelt på deres værdi for Markfirben 1-5, 1 angiver størst værdi.

Vejkantselementer

Ved registreringen er der noteret, hvilken type vejkantselement, der var tale om - grøfter, skrænter, forkant eller rabat (Figur 4). Grøfter kan være tørre eller våde, skrænter kan vende væk fra vejen eller mod vejen.

Mange af de udvalgte strækninger rummer to eller tre forskellige vejkantselementer. Derfor overstiger det samlede antal strækninger på Figur 4 de 45 strækninger, der er udvalgt og dokumenteret.

Den almindeligste kombination er en vejskrænt, der vender ind mod vejen, og foran den en rabat. Skrænter mod vejen indgår i mere end 80% af de udvalgte strækninger. Der er kun få tilfælde, hvor det botaniske interessante areal når helt ud til vejbanen (forkant), og der er ikke udvalgt våde grøfter i registreringen.

Figur 4. Fordeling af vejkantselementer på de udvalgte strækninger.

Diskussion

Status

De undersøgte veje ligger i en del af Vordingborg kommune, hvor jordbunden set under ét er mere kalkholdig end gennemsnitligt i kommunen. Dette indebærer, at forudsætningerne for udvikling af en speciel og artsrig vegetation er bedre end i andre dele af kommunen. Dette gælder specielt på de strækninger, hvor vejene skærer sig gennem terrænet, og skrænter med den oprindelige mineraljord er blottet eller i det mindste kun efterbehandlet med et tyndt lag muld.

Af de samlede 85 km undersøgte vejstrækninger er som nævnt 15 km udvalgt, svarende til knap 20%. Denne andel er overraskende høj og givetvis større end i andre dele af kommunen med de samme udvælgelseskriterier.

Af de udvalgte strækninger har langt over halvdelen middel botanisk værdi, og kun få har ringere værdi. Dette er en logisk følge af udvælgelseskriterierne, idet strækninger med meget lav botanisk værdi meget usandsynligt ville udvælgelse. Fordelingen af de værdisatte veje siger derfor alene noget om tilstanden på de udvalgte strækninger.

Det fremgår dog også af Figur 1, at fordelingen af den botaniske værdi på vejstrækningerne ikke adskiller sig væsentligt fra naturtilstanden på kommunens § 3-overdrev. Dette er væsentligt at holde sig for øje, når det tages i betragtning, at vejstrækningerne p.t. ikke er beskyttede. Desuden dokumenterer undersøgelsen, at vejkanterne rummer samme naturværdier som de beskyttede overdrev, og understreger dermed vejkanternes værdi og potentialer i forhold til at forbedre forholdene for flora og fauna i kommunen. Ved vejkanterne ligger en delvis uudnyttet mulighed for at skabe mere natur i kommunen.

Den store gruppe med middel botanisk værdi repræsenterer strækninger med frodig og stedvist eutrof vegetation, men samtidigt med forekomst af robuste kalkoverdrevsarter som Stor Knopurt, Merian, Blæresmælde og Opret Hejre. Eller der er tale om strækninger med frodig vegetation, hvor slåningen hvert år blottet mineraljorden og skaber vækstbetingelser for enårige arter eller lave stauder.

Foto 3. Værdifuld mindre, sydvendt skråning ved Klintevejen ud for Borre Grusgrav.

Strækninger med høj botanisk værdi er helt overvejende strækninger, hvor jordbunden er ekstremt kalkpåvirket, eller hvor topografien gør, at mineraljorden konstant er blottet. Dette er eksempelvis tilfældet på store dele af Busenevej syd for Mandemarke Bakker og Høvblege (Foto 4), Klintevejen ud for Borre Grusgrav (Foto 3) og lige før Møns Camping samt mindre strækninger af Klintholm Havnevej syd for Magleby.

Trusler

En række faktorer udgør en trussel mod vegetationen langs vejene og dermed også i mange tilfælde en trussel mod de dyr, der kunne trives på en vejkant med stor botanisk rigdom og åbent vegetationsdække.

Landbrugsdrift

Påvirkning fra landbruget er åbenbar og især udpræget på strækninger med smalle vejkanter (Foto 5). Her ses ofte meget eutrof vegetation og ikke sjældent sprøjteskader ved afdrift af glyphosater eller hormonmidler.

Også på større skrænter ses effekten af landbrugsdrift. Ved skrænter, der vender væk fra vejbanen (dvs. vejen ligger højt, Foto 6), ses i praktisk taget alle tilfælde en væsentlig eutrofiering fra tilstødende (nedenfor liggende) landbrugsarealer. Det er i den grad så udbredt, at der ikke er udvalgt strækninger med vejskrænter, der vender væk fra kørebanen.

Ved skrænter, der vender mod kørebanen, ses tilsvarende tydeligt en væsentlig eutrofiering i de øverste 1-2 meter af skrænten. En næringsberigelse, der vurderes at stamme fra landbrugsdriften på ovenfor liggende marker.

Eutrofieringen bevirker, at vegetationen bliver tæt og ensformig. Dominerende arter er - afhængig af jordbund, fugtighed og eksponering - typisk Ager-Tidsel, Stor Nælde, Burre-Snerre, Korbær, Rejnfan, Almindelig Kvik, Draphavre, Almindelig Hundegræs, Ager-Padderok og Foder-Kulsukker.

Foto 4. Parti af sydvendt vejskrænt ved Busenevej nær P-pladsen ved Høvblege. Vegetationsdækket er åbent og domineret af kalkelskende arter som Stivhåret Borst, Stor Knopurt, Rundbælg, Vild Hør, Mark-Krageklo etc.

Foto 5. En af de almindeligste typer af vejkanter i kommunen - smal, eutrof og domineret af græsser og kvælstofelskende arter. Sprøjteskader ses ofte op til 1/2 meter fra markkanten.

Foto 6. Eutrof vejskrænt domineret af Ager-Tidsel

Privat slåning

Efter at havetraktoren i hvert fald på landet er blevet hver mands eje, er det mere reglen end undtagelsen, at vejkanterne slås plæneagtigt, dvs. tæt og hyppigt (Foto 7). Der er ikke blot tale om slåning 10- 20 meter på hver side af indkørslen, men i mange tilfælde flere hundrede meter langs have, hæk eller landbrugsafgrøder hen til nærmeste skel. I nogle tilfælde slås plæneagtigt med traktormonteret slagleklipper eller skiveklipper. Slåningen omfatter alle plane arealer, dvs. hvor der kan køres uden at maskinen vælter eller slåmaskinen ødelægges.

Den tætte og hyppige slåning er ødelæggende for biodiversiteten - både for dyr og planter. Vegetationen bliver monoton og græsdomineret; evt. med indslag af rosetplanter, der tåler tæt og hyppig slåning.

I forhold til dyrelivet betyder den tætte slåning, at skjul og fourageringsplanter forsvinder.

Vejkantsslåning

Slåning af vejkanterne bliver foretaget af hensyn til trafikikkerhed (oversigtsforhold) samt af hensyn til evt. frøafgrøder på markerne. Kommunens nuværende slåpraksis er

- forårsslåning
 - ud for frøgræsmarker: hele vejkanter fra asfaltkant til frøgræsmarken
 - langs klasse 1-veje og veje under tre meter brede: slåning af ét skår
 - langs øvrige veje: slåning for oversigt og i kurver
- efterårsslåning
 - langs alle veje: slåning af to skår

Den praktiserede slåning omfatter i princippet en forsommer slåning af vejens forkant (inderrabat), men reelt slås der ofte mere end et spor (skår) eller mere, end der reelt er nødvendigt for udsyn fra sideveje eller rundt i kurver (se Foto 10). På enkelte strækninger foretages der forsommer slåning flere gange i sommerens løb.

Foto 7. Vejkant slået plæneagtigt på den inderste meter mod vejbanen.

Foto 8. Slået vejkant, hvor de kraftigste stauder skyder igen efter forsommer slåningen

Vegetationen regenererer relativt hurtigt efter forsommer slåning, men det afhænger dog af orientering, jordbund og fugtighed på den strækning, der bliver slået samt af temperatur og nedbør efter slåningen. Slåede eutrofe og græsdominerede strækninger kan fremstå "friske og grønne" på mindre end ti dage efter slåningen. Vejkanter, typisk skrænter, med kalkpåvirkning og dermed næringsbegrænset bund er længere om at grønnes, men til gengæld ses ofte god vækst og blomstring hos de stauder, der karakteriserer et kalkoverdrev.

Slåningen er i mange tilfælde negativ for såvel vegetation som dyreliv, idet planterne slås i deres optimale vækstperiode. Da der er tale om *slåning* og ikke *slæt*, fjernes materialet ikke fra lokaliteten, men efterlades sammen med den indeholdte næring. For dyrelivet fjernes skjul og fourageringsplanter, og dyrene kan slås ihjel ved slåningen.

Ikke sjældent ses slåning med slagleklipperen så tæt på jordoverfladen eller i praksis under, at jordbunden fremstår fræset. Dette er ødelæggende for de fleste planter, men er på den anden side nogle steder med til at holde vegetationsdækket åbent og opretholde forekomst af enårige arter.

Perspektiv og driftsforslag

Vejkanterne har stor betydning for både flora og fauna i det åbne land. Især i de dele af Danmark, hvor landbruget dyrkes intensivt og i store enheder, er vejkanterne med skrænter, grøfter og bevoksninger værdifulde biotoper. Vejkanterne fungerer - udover at være yngle-, fouragerings- eller rasteområde for arter - desuden som korridorer for spredning af dyr og planter.

Det er derfor vigtigt, at der i vedligehold af vejkanterne tages det nødvendige hensyn, således at vejkanternes artsindhold og funktion bevares og gerne forbedres.

Den gennemførte registrering giver anledning til udarbejdelse af dels en prioriteret handlingsplan for de mest værdifulde strækninger, dels generelle anbefalinger til pleje af vejkanterne; herunder også pleje af de strækninger, der ikke er udvalgt i denne registrering, og som i både udstrækning og areal udgør den største del.

Foto 9. Smal vej med eutrof vegetation langs kanterne, hvor der ikke er foretaget forsommer slåning.

Prioriteret handlingsplan

De prioriterede strækninger og forslag til pleje er sammenfattet i Bilag 2. I udvælgelsen af de prioriterede strækninger indgår ligeværdigt deres botaniske værdi og deres naturindhold i det hele taget.

Kendetegnende for disse strækninger er, at de har meget høj naturværdi som levested for planter, dagflyvende insekter eller markfirben. Disse strækninger er givet høj prioritering ud fra en forvaltningsstrategi, der siger, at indsatsen i første omgang skal målrettes til de vejstrækninger, hvor naturindholdet er størst, og hvor sikring af disse værdier er væsentlig. Bevarelse er afgørende dels for den aktuelle strækningens naturindhold, dels for spredning og sikring af lignende naturindhold i området.

Der er i alt udvalgt ca. 4½ km med høj prioritering. Det drejer sig om følgende strækninger:

lokalitet 9, Rødkildevej 9, vestende af Noret
lokalitet 15, Klintevej, ud for Borre Grusgrav
lokalitet 20, Klintevej, ud for Møns Camping
lokalitet 29, Klintholm Havnevej
lokalitet 30, Klintholm Havnevej
lokalitet 33, Busenevej, ud for Høvblege
lokalitet 40, Busenevej
lokalitet 41, Busenevej, ud for Busene
lokalitet 44, Stengårdsvej, sydlige del

Generelle anbefalinger

Kendetegnende for hovedparten af de undersøgte strækninger er, at driften ikke er optimal i forhold til fastholdelse og/eller udvikling af biologisk variation. I det følgende gives en række anbefalinger, der lægger op til en mere nuanceret drift men også til reduktion i ressourceforbruget for dele af driften.

For de udvalgte strækninger er der desuden givet individuelle plejeanbefalinger i Bilag 3.

De generelle anbefalinger er at

- tage regulært høslæt i august/september (evt. også i juni) og fjerne materialet
- variere slåhøjden
- bruge fingerklipper eller buskrydder
- undlade at slå alt hvert år
- foretage forsommerslåning i kun et spor

Høslæt

Eutrofiering er et væsentligt problem for stort set alle besigtigede vejkanter. Derfor anbefales det for hovedparten af de udvalgte strækninger og generelt, hvor det er fysisk muligt, at der tages udpinende høslæt. Høslæt kan enten foretages årligt eller to gange årligt - afhængigt af, hvor nødvendigt det er at fjerne næringsstoffer. Foretages årligt høslæt, bør det udføres i august/september, dvs. efter blomstring og frøsætning, og hvor påvirkning af dyrelivet for mange arter er mindre end ved slæt i juni. Ved to årlige høslæt skal det første foretages som traditionelt "Skt. Hans høslæt", dvs. i første halvdel af juni, og det andet foretages i september.

Forsommerslåning

Slåning i forsommeren af den inderste del af vejkanter foretages i udstrakt grad i kommunen. Dette er givetvis af hensyn til trafikikkerheden. Af hensyn til såvel ressourceforbruget som til naturværdierne anbefales det, at der *kun* slås det areal, der er absolut nødvendigt af hensyn til trafikikkerheden. Dvs. ofte drejer det sig om én bane med slåmaskinen.

Slåningsmetode

Den nuværende slåning foretages - vurderet ud fra det observerede - med traktormonteret slagleklipper. Dette er effektivt, men hårdt ved vegetation og dyreliv.

Mange strækninger vil med samme effektivitet kunne slås med skiveklipper, der lægger vegetationen ned uden at sønderdele den - og uden at sønderdele de dyr, der sidder i vegetationen.

Strækninger, der plejes med høslæt, bør enten slås med skiveklipper eller på skrænterne med buskrydder. Med buskrydder vil det ligeledes være muligt at skåne bestemte planter eller strukturer; fx. myretuer.

Ophør af slåning og uslåede partier

For enkelte udvalgte strækninger eller dele af strækninger er jordbunden så næringsbegrænset, at det ikke er nødvendigt at foretage slåning eller slæt hvert år.

I flere tilfælde er vegetationsdækket på forkanten og rabatten så tyndt og lavt, at forsommerslåning ikke vurderes at være nødvendigt af hensyn til trafikikkerheden.

Foto 10. Sydvendt vejskrænt hvor forsommerslåning er foretaget i mindst to, stedvist tre spor. Det anbefales, at der kun slås det inderste spor mod vejen.

Det er endvidere vigtigt, at der generelt ved efterårs slåning efterlades uslåede strækninger for på den måde at tage hensyn til dyrelivet. De uslåede strækninger, der skal være 50-100 meter i udstrækning, bør placeres forskellige steder fra år til år, således, at de uslåede partier ikke springer i krat.

Variabel slåhøjde

Den nuværende slåpraksis efterlader vegetationen i praktisk taget samme stubhøjde. Det er udelukkende variation på skrænter og rabatter, der giver forskelle i stubhøjden, og mange års slåning har udjævnet denne variation.

For såvel forsommer- som efterårs slåning anbefales det, at slåhøjden varieres. Dette vil dels i højere grad bevare føde og dække for dyrelivet, dels give vegetationen større chance for hurtigere at regenerere. Hæves slåhøjde til eksempelvis 20 cm, vil en del af vegetationen være upåvirket af slåning eller slæt.

En praksis i forhold til slåhøjden kunne være, at slåmaskinen hæves i forhold til afstanden til kørebanen. Dvs. at der i det inderste spor nærmest kørebanen slås i nuværende højde, i næsttinderste spor sættes slåmaskinen 10-15 cm højere etc.

Forskellig slåhøjde anbefales ved forsommerslåning og når der tages høslæt i juni. Ved høslæt i august/september anbefales samme, éns lave slåhøjde, så der fjernes så meget næring fra vejkanterne som muligt.

Bilag 1. Feltskema.

STAMDATA				VEJREGISTRERINGER 2015 VORDINGBORG			
Dato		Inventør		GPS-dok			
Vejnavn		KM-star		KM-slut			
Fotonummer							
Bemærkning:							

DRIFT OG STRUKTUR

Vej-element (sæt X'er)

skrænt-væk vej skrænt-mod vej grøft-våd

grøft-tør forkant rabat

bredde

Vegetation (sæt X'er)

skov krat græsland

kær åben vegetation vegetationløst

andet

Pleje og drift (sæt X'er)

slået uslået

urte-tilgroning krat-tilgroning

Drift omgivelser (sæt X'er)

agerjord afstand til ager kulturgræs

lysåben natur skov/krat have/befæstet

Forslag til fremtidig drift:

NATURINDHOLD

Fauna registreringer (1-5, 5 er mest værdifuld)

Værdifuld for markfirben

Værdifuld for dagsommerfugle og insekter i øvrigt

Floristik

Botanisk værdi

Habitatnatur (type og andel)

Bilag 2. Prioriteret handlingsplan

Lokalitets-nummer	Vejnavn	Vejelement, længde	Beskrivelse	Botanisk værdi	Værdi for Markfirben	Værdi for insekter	Habitat-natur	Andel habitat-natur	Forslag til drift
9	Rødkildevej, vestende af Noret	V- og Ø-vendte vejskrænter samt rabat 260 meter i alt	Stejl østvendt og mindre veludviklet vestvendt vejskrænt. Vegetationsdækket på førstnævnte er stedvist åbent med bl.a. Vild Hør, Der ses gruset bund og Markfirben. Skrænterne er desuden værdifulde for insekter med bl.a. eneste fund af den rødlistede &-pletet kølle-sværmer.	2	1	2	6210	10	1 x høslæt i aug/sep
15	Klintevej, Borre Grusgrav	S-vendt vejskrænt og rabat 530 meter i alt	Meget fin sydvendt vejskråning ud for Borre Grusgrav. Jordbunden er gruset-sandet og kalkholdig. Der ses store bestande af Voldtimian, Merian og desuden meget fåtalligt Knop-Nellike. Godt levested for Markfirben og insekter.	2	1	2	6210	80	Reducere forsommerslåning til ½ nuværende bredde. Udføre høslæt i aug/sep hvert andet år nord for vejen; hvert år syd for vejen.
20	Klintevej, Campingplads	S- og N-vendte vejskrænter og rabat 850 meter i alt	Syd- og nordvendte vejskråninger med varieret påvirkning (eutrofiering) fra den tilliggende agerjord. Skrænten nedenfor Campingpladsen er påvirket af busktilgroning. Jordbunden er overvejende kalkrig; stedvist sandet. Der ses omfattende forsommerslåning af rabat-arealet.	2	3	3	6210	20	2 x høslæt, juni og aug/sep. Vurdere om forsommerslåning i 2 spors bredde er nødvendigt. Rydning af vedplanter ud for Campingplads.
29	Klintholm Havnevej	V- og Ø-vendte vejskrænter samt rabat 150 meter i alt	Øst- og vestvendte vejskrænter nedenfor bebyggelse. Vegetationen er noget eutrof, men stedvist ses meget fin botanik med bl.a. Ager-Kohvede og Knop-Nellike i store bestande. En del af disse bestand er dog afslået ved forsommerslåning.	2	3	3	6120 6210	25	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)

30	Klintholm Havnevej	V-vendt vejskrænt og rabat 130 meter	Vestvendt stejl vejskrænt nedenfor ager. God botanik og stort potentiale.	2	4	3	6210	10	1 x høslæt i aug/sep. Vurdere om forsommerslåning overhovedet er nødvendigt for trafikikkerheden.
33	Busenevej, Høvblege	S-vendt vejskrænt 1100 meter	Lang sydvendt vejskrænt på stedvist stærk kalkrig bund, Generelt meget floristisk spændende vegetation og potentielt godt levested for insekter (om end noget vindeksponeret) og Markfirben.	2	1	2	6210	90	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
40	Busenevej	S-vendt vejskrænt 165 meter	Sydvendt, overvejende ret stejl vejskrænt i skovkant. Stort potentiale for yderligere floristisk udvikling. Værdifuldt levested for insekter og Markfirben.	2	2	2	6210	75	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
41	Busenevej, Busene	S-vendt vejskrænt 460 meter	Sydvendt ret stejl vejskrænt med fin botanik og stort potentiale. Desværre er er skrænten under tilgroning med Sæbeurt og Slåen.	3	2	3	6210	80	Rydde vedplanter. 2 x høslæt for at hæmme Sæbeurt og genvækst. Eet slæt er tilstrækkeligt på partier uden tilgroning.
44	Stengårdsvej	Vejskrænter 330 meter	Særdeles floristisk værdifuld vestvendt udvasket skrænt i skovbryn mod vej. Jordbunden er oprindelig kalkrig, men med eksponering og udvaskning givetvis neutral (sur). Floristisk meget rig med både kalkelskende arter og arter på sur bund. Stedvis ses tilgroning med Slåen eller bølgepur. Stedvist ses helt åbent vegetationsdække.	1	2	2	6210	5	Rydde parter med krat, men ikke alt. Efterpleje med kratrydder hvert eller hvert 2. år

Habitatnaturtyper: 6120 = Overdrev på kalkrigt sand, 6210 = Kalkoverdrev

Bilag 3. Registreringer og forslag til pleje

Lokalitets-nummer	Vejnavn	Vejelement	Botanisk værdi	Værdi for Markfirben	Værdi for insekter	Habitat-natur	Andel habitat-natur	Forslag til drift
1	Vandværksbakken	Rabatter	3	5	4	6210	50	1 x høslæt i aug/sep
2	Klintevej	Vejskrænt og forkant	3	3	3	6210	90	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
3	Klintevej	Vejskrænter	3	5	4	6210	20	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
4	Slotshøjvej	Rabatter	3	5	4	6210	30	Ekstensive slåning. Max. 1 x høslæt i aug/sep
5	Søndersogsvej	Vejskrænter	3	3	2	6210	50	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
6	Søndersogsvej	Vejskrænter	4	5	3	nej	0	1 x høslæt i aug/sep
7	Søndersogsvej	S-vendt skrænt og rabat	3	5	4	6210	25	1 x høslæt i aug/sep
8	Rødkildevej	Vejskrænt og rabat	4	5	4	6210	80	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 2 x høslæt
9	Rødkildevej	V- og Ø-vendte vejskrænter samt rabat	2	1	2	6210	10	1 x høslæt i aug/sep
10	Rødkildevej	Ø-vendt vejskrænt og rabat	3	4	3	6210	20	1 x høslæt i aug/sep
11	Rødkildevej	Vejskrænt	3	5	4	6210	10	1 x høslæt i aug/sep
12	Klintevej	Vejskrænt og rabat	3	2	4	6210	20	1 x slæt på skråning. Vurdere om forsommerslåning mod cykelsti er nødvendigt. Ekstensivere slåning af plænen.

13	Klintevej	Vejskrænt og forkant	3	5	4	6210	75	2 x høslæt, juni og aug/sep. Vurdere om forsommerslåning mod cykelsti er nødvendigt
14	Klintevej	Vejskrænt	3	4	4	6210	50	Rydde vedplanter. 2 x høslæt, juni og aug/sep. Vurdere om forsommerslåning mod cykelsti er nødvendigt
15	Klintevej	S-vendt vejskrænt og rabat	2	1	2	6210	80	Reducere forsommerslåning til ½ nuværende bredde. Udføre høslæt i aug/sep hvert andet år nord for vejen; hvert år syd for vejen.
16	Klintevej	Vejskrænt, grøft, rabat og forkant	3	5	3	6210	50	Forsommerslåning bør begrænses til eet spor. Høslæt bør foretages, hvis det er muligt for vejtræerne.
17	Klintevej	S-vendt vejskrænt og rabat	3	4	3	6210	40	1 x høslæt i aug/sep. Vurdere om forsommerslåning af den brede rabat overhovedet er nødvendigt for trafikikkerheden.
18	Klintevej	S-vendt vejskrænt og rabat	3	5	4	6210	10	2 x høslæt, juni og aug/sep
19	Klintevej	S- og N-vendte vejskrænter og rabat	3	4	3	6210	50	2 x høslæt, juni og aug/sep. Vurdere om forsommerslåning i 2 spors bredde er nødvendigt
20	Klintevej	S- og N-vendte vejskrænter og rabat	2	3	3	6210	20	2 x høslæt, juni og aug/sep. Vurdere om forsommerslåning i 2 spors bredde er nødvendigt. Rydning af vedplanter ud for Campingplads.
21	Langebjergvej	Ø-vendt vejskrænt og rabat	3	4	3	6250	50	1 x høslæt i aug/sep

22	Kobbelgårdsvej	Vejskrænt og forkant	3	1	2	6210	90	1 x høslæt i aug/sep
23	Kobbelgårdsvej	V-vendt vejskrænt og forkant	3	4	4	6210	25	1 x høslæt i aug/sep
24	Kobbelgårdsvej	Ø-vendt vejskrænt og rabat	3	4	4	6210	20	bekæmpe Rynket Rose ved 2 x slåning, øvrige arealer: 1 x høslæt i aug/sep
25	Kobbelgårdsvej	V-vendt vejskrænt og rabat	3	2	2	6210	20	1 x høslæt i aug/sep
26	Bøgebjergvej	Rabatter	4	5	4	6210	75	1 x høslæt i aug/sep
27	NB Søndre Landevej	S-vendt vejskrænt og rabat	3	4	3	6210	60	1 x høslæt i aug/sep
28	Klintholm Havnevej	V- og Ø-vendte vejskrænter samt rabat	3	3	4	6210	40	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september). Lav slåhøjde på vestvendt skrænt. Bekæmpe Rynket Rose samme sted
29	Klintholm Havnevej	V- og Ø-vendte vejskrænter samt rabat	2	3	3	6120 6210	25	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
30	Klintholm Havnevej	Vejskrænt og rabat	2	4	3	6210	10	1 x høslæt i aug/sep. Vurdere om forsommerslåning overhovedet er nødvendigt for trafik-sikkerheden.
31	Klintholmvej	Vejskrænt og rabat	4	5	4	6210	25	Udføre 1 evt. 2 x høslæt i hhv. juni og aug/sep for at udpine jordbunden.
32	Klintevej	Rabatter	4	5	4	6210	20	1 x høslæt i aug/sep. Vurdere om forsommerslåning overhovedet er nødvendigt for trafik-sikkerheden.

33	Busenevej	S-vendt vejskrænt	2	1	2	6210	90	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
34	Rakkerbanken	V-vendt vejskrænt	3	3	3	6210	5	1 x høslæt i aug/sep
35	Rakkerbanken	V-vendt vejskrænt	3	3	4	6210	50	1 x høslæt i aug/sep
36	Kraneledvej	Vejskrænter	3	3	3	6210	25	1 x høslæt i aug/sep. Vurdere om forsommerslåning overhovedet er nødvendigt for trafiksikkerheden.
37	Busenevej	Vejskrænt og smal rabat	4	5	4	6210	80	2 x høslæt i juni og aug/sep
38	Gurkebakken	Ø-vendt vejskrænt og rabat	3	4	3	6210	40	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
39	Busenevej	S-vendt vejskrænt og rabat	3	3	3	6210	0	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
40	Busenevej	S-vendt vejskrænt	2	2	2	6210	75	Forsommerslåning maksimalt i eet spors bredde. Derudover 1 x sent høslæt (september)
41	Busenevej	S-vendt vejskrænt	3	2	3	6210	80	Rydde vedplanter. 2 x høslæt for at hæmme Sæbeurt og genvækst. Eet slæt er tilstrækkeligt på partier uden tilgroning.
42	Busenevej	Ø-vendt vejskrænt	4	5	4	6210	25	2 x høslæt i juni og aug/sep til skrænten er udpint; derefter kun et sent slæt

43	Hampelandsvej	Forkant og rabat	3	4	3	6210	60	1 x høslæt i aug/sep af østlige vejkant. Slåning af vestlige side kræver rydning af vedplanter.
44	Stengårdsvej	Vejskrænter	1	2	2	6210	5	Rydde parter med krat, men ikke alt. Efterpleje med kratrydder hvert eller hvert 2. år
45	Stengårdsvej	Vejskrænt og rabat	3	5	3	6210	50	1 x høslæt i aug/sep

Kortbilag 1a. Botanisk værdi

Kortbilag 1b. Botanisk værdi

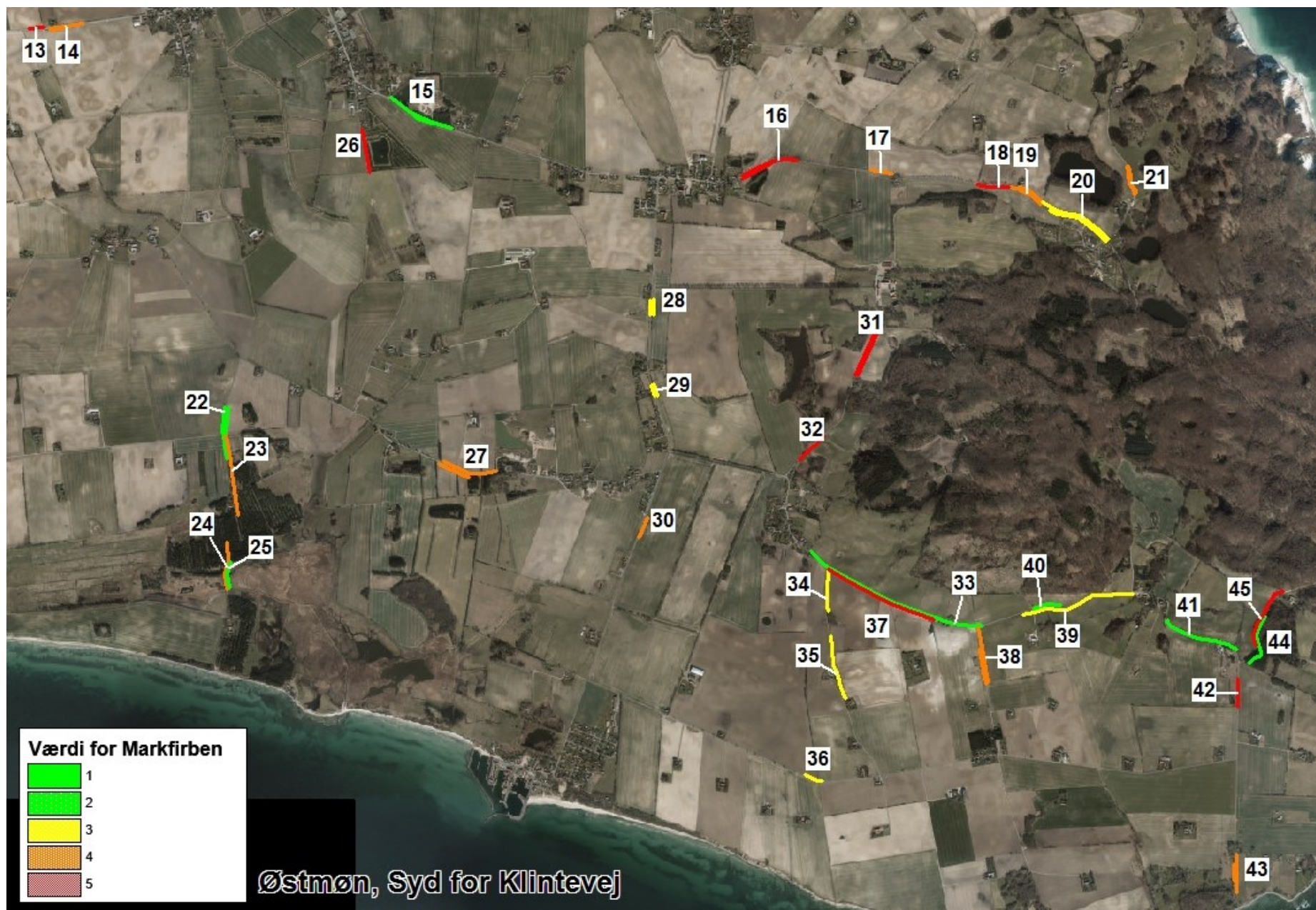
Kortbilag 2a. Værdi for dagaktive sommerfugle

Kortbilag 2b. Værdi for dagaktive sommerfugle

Kortbilag 3a. Værdi for Markfirben

Kortbilag 3b. Værdi for Markfirben

